

**Kollegial granskning av magisterprogrammet *Svarta Speglar* på uppdrag av
nämnden för utbildning och forskning vid Stockholms konstnärliga högskola**

I. Introduktion

Under 2019 och 2020 genomför SKH en pilotomgång med utbildningsutvärderingar i syfte att införa en sådan modell för alla utbildningsprogram vid högskolan. Två utbildningar ingår i denna första omgång – masterprogrammet *Nya performativa praktiker* och magisterprogrammet *Svarta Spegel*. Syftet med utvärderingarna är att de ska vara kvalitetsdrivande och därmed bidra till att utbildningarna utvecklas. Genom utvärderingarna ska styrkor lyftas fram och utvecklingsområden identifieras och åtgärdas. Utvärderingarna ska också bidra till att säkerställa att utbildningsprogrammen uppfyller de krav som ställs i lagar, förordningar och i interna policydokument.

Bedömargruppens sammansättning

Tanken var att varje bedömargrupp ska bestå av två externa lärarrepresentanter med kompetens från konstnärlig utbildning, en intern lärarrepresentant (från en annan institution än den berörda vid SKH), en arbetslivsrepresentant och en studentrepresentant. Vid denna kollegiala granskning har dock inte så varit fallet, bedömargruppen för magisterutbildningen Svarta Spegel har bestått av:

Ordförande: Jörgen Dahlqvist, Teaterhögskolan i Malmö vid Lunds Universitet

Karen Arnfred Vedel, Institut for Kunst- og Kulturvidenskab vid Köpenhamns Universitet

Mellika Melouani Melani, arbetslivsrepresentant

II. Uppdrag och tillvägagångssätt

Självvärderingsrapport

Vi vill först och främst berömma arbetet med självvärderingsrapporten som gjorts av programansvarig och läraren Aleksandra Czarnecki Plaude och läraren Synne Behrnt. Arbetet är grundligt genomfört och vår upplevelse är att den är transparent både vad gäller styrkor och utvecklingsmöjligheter i utbildningens upplägg. Vi menar att detta är ett gott exempel på hur ett underlag till kollegial granskning kan se ut.

Vi vill peka på några utvecklingsområdena i självvärderingsrapporten som vi kommer att återkomma till i vår genomgång nedan.

- Utbildningens namn
- Behov av revision av kursplanerna
- Samarbete med andra utbildningar och lärare vid SKH

- Utvecklandet av nya examensformer
- Att arbeta igenom och lyfta fram reflexion, dramaturgi, och scenisk gestaltning, metodkännedom, interdisciplinära arbetssätt och metoder samt internationella perspektiv.

Bedömargruppens uppdrag

Vi i bedömargruppen har förstått vårt uppdrag som att lyfta fram styrkor och identifiera möjliga utvecklingsområden inom ramen för utbildningskonceptet - vi kommer därför inte att ifrågasätta utbildningskoncept, kursinnehåll eller institutionens pedagogiska arbete i denna rapport. I samband med intervjuerna med programansvarig, lärare och alumner har vi även frågat om det är särskilda utvecklingsområden som vi särskilt borde lyfta fram.

Vår ambition är att denna rapport både skall fungera som en kvalitetsgranskning för institutionen och nämnden för utbildning och forskning, och som kollegial återkoppling till bransch och andra utbildningsinstitutioner.

Intervjuer

Förutom att ta del av självvärderingsrapporten har vi också genomfört ett antal intervjuer under hösten. Vi har talat med prefekt Josette Bushell-Mingo, med programansvarig och läraren Aleksandra Czarnecki Plaude och läraren Synne Behrndt samt två alumner från senaste programantagningen. I dessa intervjuer tematiserade vi frågorna kring bransch, utbildningskoncept och utvecklingspotential. Vi tog möjligheten att diskutera fritt utifrån utmaningar och möjligheter kring utbildning, institution och bransch. När vi sedan sammanfattade samtalen så gav de en ännu tydligare bild av behov och prioriteringar. Vi ska här försöka sammanfatta några tankar och intryck från dessa intervjuer.

Josette Bushell-Mingo, prefekt vid institutionen för skådespeleri, menade att institutionen borde kunna göra mer för att integrera magister- och masterprogram i hela SKH:s utbildningsutbud. Detta skulle bidra till att tydligare föra samman de olika institutionerna. Ett sätt för att lyckas med det är att stötta det holistiska anslaget i utbildningen. Det finns en stor potential för institutionen att betona skådespelarnas kroppsliga praktik som en specifik konstnärlig kunskap som kan bidra till att lösa komplexa konstnärliga problem. Josette talade också om potentialen att bedriva forskning med utgångspunkt i skådespelarens praxis, där utbildningens holistiska syn skulle kunna vara en modell för hur forskningen skulle kunna genomföras i praktiken. Hon menar också att det finns en möjlighet till, och behov av, en bredare rekrytering till utbildningen. Den tvärkonstnärliga utgångspunkten möjliggör också fördjupade samarbeten mellan olika konstformer och hjälper studenten att bredda sitt arbetsfält och därigenom skapa möjlighet för ett livslångt lärande. Detta skulle också kunna bidra till den ambition hon har att öppna upp institutionen mot nya studentgrupper och mot arbetslivet i stort.

Alumnerna var väldigt positiva till sin utbildning. De vittnade om hur viktiga lärarna och studiekamraterna varit för dem. De menade att de efter att ha genomgått utbildningen både fått nya metoder för att arbeta konstnärligt, ett nätverk genom sina klasskamrater och en stor lust att fortsätta arbeta kreativt. De betonade att den tvärkonstnärliga lärandemiljön varit en av de viktigaste aspekterna till varför utbildningen varit så bra. När vi frågade dem om något saknades på utbildningen för att göra den bättre och mer attraktiv nämnde de att de gärna hade sett möjligheten till en förlängd utbildning med ett andra projektår samt internationella samarbeten och utblickar. Den kritik som framfördes var att de upplevt att utbildningen inte riktigt hörde hemma på institutionen för skådespeleri. Det hade visat sig på olika sätt: inga andra lärare tog del av deras redovisningar och de kände det som att de hade blivit ifrågasatta och inte tagna på allvar då inte alla på utbildningen var skådespelare i grunden.

De båda lärarna gav i stort sett samma övergripande bild som prefekt och alumnerna. De hade också upplevt det som att magisterprogrammet inte fullt ut integrerats i institutionens övriga utbildningsutbud. Ytterligare en utmaning var hur de på bästa sätt använder sig av de skriftliga reflektionerna för att få syn på, samt utveckla, de kroppsliga och konstnärliga kunskaper som utbildningen syftar till att ge studenterna. När vi frågade om framgångsfaktorer menade de, liksom alumnerna, att det tvärdisciplinära upplägget varit en av huvudorsakerna till studenternas positiva omdömen.

Vi har också noterat att utbildningen väckt större frågor om hur man egentligen bäst organiserar och skapar en skådespelarutbildning. Lärarna menar att man på andra institutioner kan hävda att utbildningar i till exempel regi eller dramatiskt skrivande är plattformar för att utveckla nya sceniska format. Traditionellt gäller inte detsamma för en utbildning i skådespeleri. Frågan som väckts är om man skulle kunna överföra en del av de erfarenheter man tillägnat sig genom denna magisterutbildning och använda dessa på en kandidatutbildning i skådespeleri för att skapa en sådan plattform.

III. Kollegial granskning

Generella intryck

Magisterprogrammet *Svarta Speglar* bör ses som ett svar på en analys av scenkonstfältet som gjorts på institutionen, där de identifierat två olika behov från möjliga studentgrupper: Dels de som siktar mot en framtida doktorandtjänst och vill ha en akademisk utbildning, dels de som vill fortsätta fördjupa och bredda sin praktik men har ett behov av nya kreativa intryck och metoder och som söker en fördjupad praktisk utbildning för konstnärer. Det är i det senare fältet den här utbildningen placerats. I intervjun med prefekten heter det att branschen är en transaktion mellan människor, och precis därför måste det finnas mötesplatser för konstnärer där de ges tid och

möjlighet reflektera och utforska egna konstnärliga frågeställningar. En liknande bild kan förstås i intervjuerna med alumnerna. Där uttrycks det som att det finns ett stort behov hos de yrkesverksamma att fördjupa sig i konstnärliga frågeställningar. Speciellt från de som upplever att de har 'kört fast'. En utbildning på avancerad nivå bör ge studenterna ett rum att utforska och fördjupa sin egen konstnärliga praktik.

En viktig aspekt som lyfts fram i självvärderingen är att denna utbildning ger studenterna verktyg för att hitta tillbaka till sin kreativitet. Det är också vår uppfattning. De alumner vi talat med, och de skriftliga reflektionerna av tidigare studenter som finns med som bilaga till självvärderingsrapporten, vittnar alla om hur viktig utbildningen varit för dem. De lyfter speciellt fram utbildningens upplägg med fokus på kollektiva övningar, kroppslig praktik och undersökande laborationer och att de getts möjlighet att möta konstnärer från andra fält i en undersökande lärandemiljö.

Vår intervju med alumnerna gjordes under hösten, och de vi talade med har likt många andra kulturarbetare drabbats hårt av pandemin då de inte kunnat använda sina nya kunskaper i arbeten utanför skolmiljön. De var såklart frustrerade för att de kände att de var redo att arbeta igen, men att omständigheterna omöjliggjorde detta. Däremot håller de kontakt med varandra och siktar på att starta igång projekt så snart situationen har förändrats.

Vi i bedömargruppen tycker också att det är viktigt att det finns utbildningar på avancerad nivå där studenter ges möjlighet att undersöka hur en kroppslig praktik kan bidra till kunskapsproduktionen inom en mängd konstområden, som teater, litteratur, koreografi och dans.

Tydlighet

Behovet av tydlighet beskrivs på olika sätt i självvärderingsrapporten och i intervjuer med både prefekt, alumner och lärarna. Av självvärderingsrapporten framgår att kursplanerna bör revideras "så det blir mer tydligt vad som är lärandemål och vad som är bedömningskriterier och att diskrepansen mellan godkänd och inte godkänd blir tydligare för lärare och studenter" (s 16), "det är nödvändigt att introducera tydligare metodisk medvetenhet på hela utbildningen" (s. 20) eller att "ett utvecklingsområde kan vara att förtydliga den forskning som är relevant för utbildningen (s.20). Det framgår också att "skådespelarteknisk metod kan användas till att förbereda konstnärer från olika discipliner och yrkesområden på en utforskande och undersökande praxis och därvid hjälpa konstnären förstå och skapa förutsättningar för framtidiga (sic!) hållbar praxis och konstnärlig forskning" (s.5). Övningarna består av "arbete med kroppen och rösten, närvaroövningar, reflektions och feedback-modeller, kreativa skrivövningar, skriftlig dokumentation, dramaturgi, essäskrivning, redovisningar inför en publik och institutionen, en studieresa, självständiga studier samt studentledda laborationer under lärares handledning" (s.5).

Alumner ställer sig frågande till den beskrivning av utbildningen som finns på hemsidor och i marknadsföringsmaterial. Behovet av tydlighet löper som en röd tråd genom utbildningens olika moment i allt från utbildningens upplägg och progression till kommunikation inom institutionen och i marknadsföring gentemot presumtiva studenter och bransch. Vilka kunskaper bidrar arbete med rösten och kroppen med och hur står den i relation till de kreativa skrivövningarna? Hur hittar man en balans mellan laborariesessionerna och de offentliga redovisningarna, där fokus först och främst ligger i utforskandet, men sedan, när publik väl är på plats, på att visa upp resultat?

Vi vill också knyta an till den diskussion kring programmets namn, *Svarta speglar - konstnärlig praktisk självreflektion*, som vi vet finns på institutionen. Vi i bedömargruppen har egentligen ingen åsikt kring själva begreppet 'Svarta Speglar', det menar vi är upp till institutionen att bedöma om det är ett säljande och rättvisande namn eller inte, däremot är det andra ledet som vi ställer oss frågande till. I nästan alla samtal vi haft lyfts den tvärkonstnärliga miljön och att utbildningen arbetar med kroppsliga och kollaborativa övningar hämtade från skådespelarutbildningen, fram som programmets verkliga styrkor. Vi ställer oss frågan om inte redan utbildningens namn leder tankarna i fel riktning vad gäller det programmet egentligen syftar till att lära ut: är det verkligen en konstnärlig praktisk självreflektion? Kanske istället 'tvärkonstnärliga och kollaborativa processer'?

Rekommendationer

Vi i bedömargruppen föreslår att de programansvariga arbetar fram en tydlig beskrivning av hur den kroppsliga praktiken kan bidra med metoder och kunskap till konstnärer från vitt skilda konstfält. Vi menar att en beskrivning av utbildningens epistemologiska grundidé och hur de olika momenten samverkar för att uppnå detta skulle kunna bidra med att skapa en tydlighet för utbildningen. Just nu finns en precis tanke kring upplägg, syn på kunskap och progression enbart hos lärarna. Det som saknas är en detaljerad dokumenterad beskrivning av hur de kunskaper som erhålls i varje delmoment samverkar och bidrar till studentens lärande.

Vi menar också att institutionen i ett sådant arbete skulle ges möjlighet att reflektera över de olika konstfältens kunskapsproduktion, och att det därigenom skulle vara möjligt att beskriva vad skådespelarkonstens kroppsliga kunskap skulle kunna bidra med till både de övriga institutionerna på SKH men också till den arbetsmarknad utbildningen vänder sig. Ett sådant arbete skulle också kunna involvera profilprofessorer och utgöra underlag för KU-arbeten och konstnärlig forskning.

Med utgångspunkt i denna analys föreslår vi också att kursplanerna revideras, och att de tydligare fokuserar på de kunskaper och färdigheter som formulerats i den övergripande beskrivningen som föreslagits.

Inom ramen för detta arbete finns också möjlighet att introducera fler diskursiva examinationsformer förutom den skriftliga. Redan idag finns inom den konstnärliga forskningen

möjliga format som audiopaper, videoessä, performativ etnografi och performance lecture som kunde övervägas som alternativ.

Organisatorisk tillhörighet

Alumnernas uppfattning är att magisterprogrammet ses som en satellitverksamhet inom institutionen. De har upplevt att det inte funnits så starkt intresse för utbildningen från institutionsledningen. I våra intervjuer med både lärarna och prefekt bekräftas detta. En möjlig förklaring som ges är att den holistiska synen på kunskap har gjort det svårt att veta hur den passar in på institutionen, samt att man under tiden bytt ledning på institutionen. Den nuvarande prefekten menar att det har tagit tid att förstå vad utbildningen syftar till och hur den har bidragit till det övergripande utbildningsutbudet. Vi får dock uppfattningen att det omvända nu gäller. Det finns en stor entusiasm kring magisterformatet hos prefekten, eftersom hon menar att det enkelt kan kopplas mot branschen och därigenom fungera som en brygga till kandidatprogrammen. Dessutom menar hon att det är enklare att ta in omvärlden på ett magisterprogram än på ett masterprogram. Magisterutbildningar har därför en stor potential eftersom de kan fungera på ett annat sätt än en tvåårig masterutbildning. Vi tror dock, oavsett entusiasmen, att den upplevelse som alumnerna beskriver rymmer en större diskussion: vilka studenter är det som ska gå utbildningen och till vilken bransch utbildas de?

Rekommendationer

Vi i bedömargruppen menar att det ovan är vägval som borde diskuteras. Det första alternativet är att utbildningen ges tydligare plats inom institutionen. Vi menar att det i så fall kräver ett förtydligande kring vilka kompetenser, kunskaper och metoder som lärs ut, och hur dessa syftar till att stärka scenkonstfältet. Vi menar att utbildningen kan bidra till nya sätt att se och förstå skådespelarkonsten, bidra till fler pedagogiska förhållningssätt för lärande och skapa en rikare miljö där fler konstformer ges möjlighet att samverka. Vi tror också att det tvärkonstnärliga anslaget bidrar till att fördjupa och berika skådespelarkonstens konstnärliga agens. Men detta måste tydligare beskrivas och sättas i relation till de studenter utbildningen vänder sig till. De som går utbildningen måste känna sig inkluderade i institutionen och förstå varför utbildningen ges precis där.

Det andra alternativet är att lyfta bort utbildningen från institutionen för skådespeleri och låta den bli ett program som organisatoriskt ligger direkt underställt forskningscentrum på SKH. Då skulle till exempel den nyss utnämnde profilprofessorn för kroppsliga och vokala praktiker ansvara för det pedagogiska innehållet. Lösningen skulle medföra att den genom sin placering tydligare skulle fungera tvärs över flera institutioner. Utbildningen skulle också kunna bidra till ett av profilmrådenas kunskapsbildning genom sin inriktning mot undersökande av kroppslig kunskap.

En sådan organisatorisk förändring skulle därför kunna bidra till att stärka både kunskapsområdet och hela högskolans utveckling och samverkan. Risken med detta är dock att den nära koppling till skådespelerikonsten skulle försvinna.

Vi i bedömargruppen har ingen åsikt kring vilket alternativ som bör väljas utan vill bara väcka frågan till en fördjupad diskussion.

Pedagogiskt upplägg

För bedömargruppen är det inte helt självklart hur de olika undervisningsmomenten bidrar till programmets progression. I en intervju med en av alumnerna framkommer att det inte heller för dem varit tydligt, men hen poängterar samtidigt att de efter utbildningen kan se att de fått med sig kunskap från alla olika delar och att detta skapat en helhet.

Rekommendationer

Vi i bedömargruppen menar att institutionen bör överväga en revidering av kursplanerna där de ser över och omformulerar kunskapsmålen så att de tydligare beskriver utbildningens progression. I detta arbete skulle vi också rekommendera att man samtidigt skapar tydliga examenskriterier för varje delmoment. Dessa kriterier skulle göra kurserna mer transparenta för studenterna, då det blir tydligt vad som förväntas av dem i varje moment. Det skulle även bli enklare för andra lärare än de som nu driver programmet att undervisa och det skulle därigenom göra det möjligt att bjuda in både lärare från andra institutioner på SKH samt externa konstnärer och gästlärare. Genom att formulera både en tydligare progression och examenskriterier för de olika delmomenten skulle det även vara möjligt att se över hur olika moment – som reflexion, dramaturgi, och scenisk gestaltning, metodkännedom, interdisciplinära arbetssätt och internationella perspektiv – tydligare skulle kunna integreras inom ramen för utbildningen. Genom att öppna upp för fler externa lärare skulle dessa kunna bidra med fler perspektiv till utbildningen.

En annan utmaning är hur en fördjupad kunskap inom scenkonstområdet ska förstås dels i relation till både kandidat- och forskarutbildning dels till andra konstfält. Då det tvärkonstnärliga anslaget är så centralt menar vi vidare att det hade varit bra att formulera hur de olika momenten bidrar till en formulering kring kroppslig kunskap, och hur det i sin tur kan bidra med nya perspektiv och metoder för både skådespelare och för utövare från andra konstområden.

Det vore vidare värdefullt att definiera vad redovisningarna inför en publik syftar till. Kanske är det möjligt att tänka sig olika format, dels ett där fokus ligger på frågeställningar kring den egna praktiken, dels ett som belyser de kommunikativa aspekterna av studentens undersökningar. Den senare skulle också kunna fungera som en modell för att bjuda in de övriga studenterna vid institutionen och företrädare för branschen och på så vis också fungera som ett fönster för

kommunikation kring utbildningen. Ett tydligare fokus på resultat och kommunikation skulle dock kräva ökade resurser från institutionen.

Det finns vidare en outnyttjad potential i de skrivna reflektionerna. Som vi uppfattar dessa syftar de till att beskriva det egna görandet, snarare än att formulera hur de utvecklar sina nuvarande kunskaper. Om utbildningen istället fokuserade deras essäer på att utveckla ny kunskap och nya metoder, att formulera möjliga lösningar på sina konstnärliga frågeställningar, skulle skrivandet kunna bidra till att studenten fick nya sätt att förstå och utföra sin konstnärliga praktik. Den diskursiva kunskapen skulle då fungera som ett sätt att både uttrycka den tysta kunskap som studenterna redan idag besitter, och samtidigt hjälpa till med att formulera nya metodiska utmaningar och frågeställningar samtidigt som de ges möjlighet att sätta sin praktik i relation till annan praktisk och teoretisk kunskap.

Samverkan

Det tvärkonstnärliga anslaget gör att utbildningen skulle kunna initiera samarbeten över institutionsgränser, mellan de olika utbildningsnivåerna och ut mot branschen. Genom att tydligare beskriva och verbalisera kunskapsproduktionen som görs inom utbildningen skulle den också utgöra alternativ och komplement till andra magister- och masterprogram inom SKH:s samlade utbud på avancerad nivå.

Rekommendationer

Vi i bedömargruppen menar att det finns en potential att hitta samarbeten med andra magister- och masterprogram, först och främst i Norden, men också i en europeisk kontext. Genom detta skulle det också vara möjligt att skapa utbytesprogram där både studenter och lärare fick möjlighet att både bidra med och erhålla nya impulser. Det skulle vara ett sätt att få en större mångfald av röster, erfarenheter och kunskaper till utbildningen. Denna mångfald skulle ytterligare stärkas om det gick att knyta ett nätverk av intresserade branschföreträdare till utbildningen. Det skulle vara en modell för att både hitta externa lärare och handledare samt möjliga framtida arbetsgivare. Vi inser dock att om man ska genomföra båda dessa förslag fullt ut krävs förmodligen ett andra år för att ge tid till fler inslag och moment.

Vi vill uppmuntra till att knyta starkare kontakter med profilmrådena. Vi vet inte vad som är möjligt att göra rent organisatoriskt inom högskolan, men genom att kontinuerligt följa doktorandpresentationer, och genom att profilprofessorerna bjuds in både för att diskutera pedagogiska frågor och till att hålla seminarier skulle kopplingen till forskningsmiljön enkelt kunna stärkas. Bedömargruppen menar att institutionen också bör överväga om de inte skulle kunna knyta en av de framtida doktorandtjänsterna på SKH till det kunskapsfältet. Doktoranden skulle därigenom bidra till att översätta den kroppsliga kunskapen till en diskursiv kunskap. Det

skulle ytterligare stärka ambitionen att formulera hur skådespelarens metodik kan bidra till en tvärdisciplinär praxis. Det skulle också knyta den övergripande forskningsmiljön närmare institutionen och programmet.

Vi uppmuntrar att eventuella revideringar av denna utbildning görs parallellt med utvecklandet av det nya skådespelarprogrammet för att dra nytta av pedagogiska erfarenheter och ge möjligheten att se en progression som sträcker sig över fyra år istället för bara tre. Vi har också noterat att ett nytt masterprogram har startats på institutionen och detta bör såklart också vara med i ett sånt arbete. Vi tänker att flera moment kring skrivande, reflektion och teoretisk medvetenhet och kontextualisering kan hållas gemensamt mellan ett magister- och ett masterprogram.

Studentunderlag och arbetsmarknad

Det är idag inte alldeles enkelt att locka till sig studenter till magister- och masterutbildningar. Även om utbildningar på avancerad nivå inom teater har funnits länge är det fortfarande inte självklart vilka studenter som söker och varför. *Svarta speglar* har ett söktryck som vi känner igen från andra liknande utbildningar. Vi menar ändå att det finns potential att utöka studentunderlaget med tanke på att utbildningen vänder sig till flera olika konstfält. Men just detta anspråk skapar också andra utmaningar: Hur hittar man de studenterna som har störst potential att utvecklas konstnärligt inom dessa olika fält, och vad specifikt kan utbildningen erbjuda dem?

Frågan om vilken bransch som utbildningen utbildar till relaterar såklart också till frågan om vilka studenter ska gå på utbildningen. När man läser kursplanerna är det inte tydligt hur examensarbetet förhåller sig till det huvudområde studenten examineras inom. Det gör det också svårt att förstå vad studenterna kan tänkas arbeta med efter utbildningen. Är tanken att alla ska arbeta med teater efter genomgången utbildning? Och i så fall vilken typ av teater?

Rekommendationer

Vi i bedömargruppen menar att frågorna ovan är centrala att arbeta vidare med för att utveckla utbildningen. Helt enkelt, vilka är studenterna och på vilken arbetsmarknad ska de arbeta efter utbildningen? För hjälp att besvara dessa frågor bör en omvärldsanalys göras med avsikt att förstå hur utbildningen skulle kunna tillgodose de olika konstfältens behov av fördjupad kroppslig kunskap och metoder för arbete över konstgränserna. Denna analys bör också innefatta företrädare från fler konstfält så att fler perspektiv kan inrymmas i detta arbete, därigenom kan ett större och bredare studentunderlag skapas. Ytterligare ett sätt att utveckla utbildningen är att bjuda in lärare, profilområdesprofessorer och konstnärer med en tvärkonstnärlig praktik inom teaterfältet för att ge exempel på hur en praktik skulle kunna se ut efter examen.

Utbildningens längd

Vid intervjuerna med alumner uttrycktes en önskan om att förlänga utbildningen med ett år och därigenom göra den till ett masterprogram. Detta är inget som vi i bedömargruppen har någon åsikt om, men vi lovade att föra fram dessa önskemål. De menade att det andra året skulle vara ett projektår, där studenterna gavs möjlighet att använda sig av de metoder de arbetat fram, göra projekt tillsammans under handledning av erfarna lärare och konstnärer (som också skulle kunna hämtas externt från scenkonstfältet för att skapa en tydligare koppling mot branschen). Det skulle även ge möjlighet att ta in fler moment och fler gästlärare, skapa utrymme för studentmobilitet och även erbjuda möjligheten att skapa projekt som går att spela på teatrar efter examen. Men vi vill också påminna om att det är svårt för konstnärer att vara borta från arbetsmarknaden under två år så det är inte säkert att det skulle gå att fylla platserna på utbildningen. Denna förfrågan motsäger den syn som finns på institutionen över att ha kortare utbildningar som kan fokusera mer på den konstnärliga praktiken och skapa en genomströmning av studenter.

IV. Avslutande ord

Vi menar att det i ett nationellt perspektiv saknas erfarenhet och exempel på modeller att driva framgångsrika magister- och masterutbildningar.

Svårigheter som omgärdar master- och magisterutbildningar är många och inte alltid lätta att lösa: utmaningarna gäller att få ett större söktryck, vad utbildningarna ska erbjuda om det är något annat och mer än bara en förlängning av en grundutbildning, vilken epistemologisk grund utbildning ska vila på, och vilka kompetenser som kommer studenter och bransch till godo. Teaterbranschen är ju speciell eftersom det ännu finns tjänster att gå till för många av de som examineras från grundutbildningarna – frilanslivet ser helt enkelt annorlunda ut gentemot en del andra konstfält. Vad är det en utbildning kan erbjuda som konstnärer inte kan få om de arbetar på en teater? Och samma sak gäller för regissörer, scenografer och dramatiker. Det är den frågan som alla högskolor försöker förstå och skapa program till.

Svarta speglar förstår skådespelarmetodik som en kunskap som även ska läras ut till författare, filmare, dansare och koreografer på avancerad nivå. Det menar vi är en mycket intressant hållning. Vi hoppas att institutionen och programansvarig kan och vill formulera denna kunskap och vill med den här rapporten uppmana till detta.

Vi i bedömargruppen föreslår slutligen att institutionen och programansvarig tar initiativ till att en arbetsgrupp inrättas mellan de olika teaterhögskolorna för att diskutera och dela erfarenheter med ambitionen att tydligare definiera och kommunicera vad magister- och masterutbildningar kan bidra med för kunskaper för att stärka teatern som konstform och bidra till ett livslångt lärande.